

CHUYỂN ĐỔI ĐỘC TÀI QUA DÂN CHỦ CÁCH NÀO TỐT NHẤT CHO VIỆT NAM?

Thiện Ý

Theo nhận định của chúng tôi, thì Việt Nam đang ở giai đoạn cuối của quá trình đi vào quỹ đạo của thể chiến lược toàn cầu mới (*thị trường tự do hóa toàn cầu về kinh tế song song với dân chủ hóa toàn cầu về chính trị...*). Nghĩa là quá trình hình thành tại Việt Nam một chế độ chính trị “**dân chủ pháp trị đa đảng và cơ cấu kinh tế thị trường tự do**” đã gần đến kết thúc. Vì vậy Việt Nam cần chọn lựa giữa phương án chuyển thể khả thi nào có lợi cho dân cho nước.

Theo nhận định của chúng tôi, có 2 phương cách chuyển đổi:

1. Một là chuyển đổi hòa bình, êm dịu: nếu những người lãnh đạo đương quyền CSVN tỏ ra khôn ngoan hơn, biết dừng lại đúng lúc. Cách chuyển đổi này là hoàn

toàn tốt cho nhân dân, có lợi cho đất nước và cho chính đảng CSVN.

Bởi vì, sự chuyển đổi này không xây xáo trộn, bất ổn có hại cho đất nước. Đảng CSVN vẫn có thể bảo vệ được quyền và lợi cho một tập đoàn thống trị trong quá trình chuyển đổi và sau khi chuyển đổi chế độ từ độc tài toàn trị độc đảng qua dân chủ pháp trị đa đảng. Nghĩa là các lãnh đạo CSVN sẽ tránh được số phận bi thảm của các nhà lãnh đạo các chế độ độc tài cộng sản Rumani ở Đông Âu, hay không cộng sản vùng Trung Đông như Lybia, Yemen, Ai Cập... khi ngoan cố bám lấy quyền hành làm nhân dân nổi giận phải trừng phạt. Nếu chấp nhận cách chuyển đổi này theo đúng ước muốn của nhân dân, đảng CSVN vẫn có chỗ đứng và tiếng nói trên chính trường (*tương tự như ở Nga và các nước cựu cộng sản Đông Âu*). Nghĩa là, ở cuối quá trình chuyển đổi, nếu đảng CSVN chủ động kết thúc quá trình bằng sự tự giác từ bỏ độc quyền thống trị,

một mình đi bước trước hay cùng với các lực lượng chính trị quốc gia, dân tộc, dân chủ thiết lập một thể chế chính trị dân chủ pháp trị đa đảng.

Hành động cụ thể khả tín là chủ động tự mình tuyên bố tu chính hay hủy bỏ toàn bộ bản hiến pháp hiện hành, làm bản hiến pháp mới hay sửa đổi biến cải bản hiến pháp hiện hành thành bản hiến pháp dân chủ đa đảng (*tốt nhất là lưỡng đảng hay tam đảng để tránh phân tán, bất ổn chính trị như kinh nghiệm ở một số nước*); song song với việc trả tự do vô điều kiện cho các tù nhân chính trị và chấm dứt mọi hành vi bắt bớ giam cầm những người bất đồng chính kiến hay vì lý do tôn giáo. Đồng thời, điều chỉnh các văn kiện lập pháp và lập quy cho phù hợp với thể chế dân chủ đa đảng, song song với việc thực thi, tôn trọng, bảo vệ các quyền tự do dân chủ và các nhân quyền cơ bản...

Tất cả các việc cần làm trên, nhằm hình thành khung cảnh dân chủ đa nguyên, tạo

tiền đề chế độ dân chủ pháp trị đa đảng và tạo niềm tin cho các lực lượng chính trị quốc gia, dân tộc dân chủ (*về sự thực tâm của người CS*) để bước vào sân khấu chính trị tranh cử với đảng cộng sản (*nếu còn giữ nguyên tên đảng*) hay đảng của những cựu đảng viên cộng sản (*nếu biến thể thay tên khác như đảng Xã hội hay Xã hội Dân chủ chẳng hạn*). Trong điều kiện này, các chính đảng thuộc mọi khuynh hướng có thể nắm quyền bằng phương thức dân cử thông qua các cuộc ứng cử, tranh cử và bầu cử tự do. Nếu đảng cộng sản vẫn là một chính đảng mạnh, được nhân dân tín nhiệm, họ vẫn có thể tiếp tục nắm quyền. Tất nhiên, dù đảng cộng sản nắm quyền hay bất cứ chính đảng nào khác cũng phải cai trị theo hiến pháp và luật pháp chế độ dân chủ pháp trị, đa đảng đã được ban hành.

Cách chuyển đổi này trong hoàn cảnh hiện tại đang có nhiều thuận lợi về đối nội cũng như đối ngoại

2. Hai là, chuyển đổi bằng bạo lực cách mạng của quần chúng: nếu những người lãnh đạo đương quyền CSVN ngoan cố bám lấy quyền hành, hay muốn “thoát Trung” mà không thoát ra được vì “tay đã nhúng trà”, bị vòng Kim Cô đỏ với “4 tốt, 16 chữ vàng” cột chặt Việt Nam vào Trung Quốc.

Cuộc cách mạng này sẽ phải nổ ra trong điều kiện lượng dân chủ đã tích lũy thừa đủ, sức chịu đựng của nhân dân đã dâng cao đến biên độ “**tức nước vỡ bờ**” thì chế độ đương quyền tại Việt Nam sẽ bị lật đổ bằng chính sức mạnh của quần chúng nhân dân, dưới sự lãnh đạo của các đảng viên cộng sản tỉnh đã chiếm đa số trong đảng CSVN. Nghĩa là, vào thời điểm đó, mâu thuẫn giữa nhà cầm quyền CSVN đã không còn là mâu thuẫn với một vài giai cấp trong xã hội, mà trở thành mâu thuẫn đối kháng (*một mất, một còn*) với mọi giai cấp, với toàn xã hội. Giai cấp cầm quyền (*là đảng CSVN*) sẽ bị cô lập, sẽ tạo ra

tiền đề sụp đổ là “**tình thế cách mạng chín muồi**”, như V. Lenine lãnh tụ đảng cộng sản Bolshevik Nga đã dạy họ; rằng trong tình thế này cuộc cách mạng quần chúng nhằm lật đổ chính quyền sẽ nổ ra và chắc chắn thành công. Lúc đó các công cụ bảo vệ chế độ chuyên chính CS (*quân đội, công an...*) sẽ đứng về phía nhân dân, sẽ quay súng bắn vào đầu những kẻ cầm quyền độc tài ngoan cố hay sẽ bỏ chạy để mặc làn sóng biểu tình của nhân dân ào lên đè bẹp giai cấp cầm quyền bằng sức nặng của số đông chứ không cần sức mạnh của bạo lực quân sự.

Đây không chỉ là lý luận Mác-Lê về đấu tranh cách mạng mà là một thực tế đã xảy ra tại Liên Xô vào cuối thập niên 1980, đầu thập niên 1990, khi nhân dân Liên Xô bao vây viện Duma (*Hạ viện*). Lúc ấy, dân chúng ào lên, quân đội, công an, mật vụ vốn là công cụ bảo vệ nền chuyên chính vô sản Xô viết thiết lập hơn 74 năm ở đất nước này(1917-1991), đã bỏ chạy. Chế

độ Xô viết đã sụp đổ tan tành, kéo theo sau đó sự tiêu vong của hệ thống các nước xã hội chủ nghĩa Đông Âu, để cùng hình thành chế độ dân chủ pháp trị đa đảng, với cơ cấu kinh tế thị trường tự do như hiện nay,

Việt Nam một khi nổ ra đồng loạt các cuộc biểu tình lan rộng khắp nơi trên cả nước của nhiều giai cấp trong đó có cả các cán bộ đảng viên “phản tỉnh” công khai hay dấu mặt, như là dấu hiệu tiền “Tình thế cách mạng đã chín muồi”. Đây là “điều kiện cần”. Còn điều kiện “đủ” là sự lãnh đạo và tính tổ chức quy mô để tập trung được sức mạnh cao trào quần chúng vào mục tiêu chuyển đổi chế độ độc tài toàn trị cộng sản qua dân chủ pháp trị. Những nhân tố mới này xuất phát từ đâu?

Người dân đang trông chờ sự hỗ trợ tích cực về mặt đối ngoại của các lực lượng quốc gia dân tộc dân chủ ở hải ngoại, để tìm hậu thuẫn quốc tế. Nhưng quan trọng hơn có tính quyết định là người dân trông

chờ hành động tức thời của những cán bộ đảng viên cộng sản “phản tỉnh” công khai hay còn giấu mặt, tại chức hay đã về hưu trong các ban ngành của cơ cấu chính quyền dân sự cũng như quân sự của chế độ hiện nay. Nhất là quân đội, công an và các lực lượng vũ trang đã “phản tỉnh”, đứng về phía nhân dân, bất động, không dùng bạo lực đàn áp nhân dân đã man theo kiểu Thiên An Môn Tàu cộng (1989); trái lại hãy hành động như lực lượng cảnh sát chiến đấu ở Ninh Thuận đã làm trong cao trào nhân dân biểu tình mấy năm vừa qua; hay giống như quân đội và cảnh sát Liên Xô đã không bắn vào nhân dân Liên Xô bao vây Viện DUMA quốc hội Liên Xô, dưới sự lãnh đạo của Boris Nicholalevich Yeltsin, một trong những lãnh đạo hàng đầu Cộng đảng Liên Xô, bên cạnh Tổng Bí thư cuối cùng của đảng CSLX Mikhail Gorbachev đã “phản tỉnh” đứng về phía nhân dân để chuyển đổi hòa bình chế độ “Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Liên bang Xô Viết” độc tài toàn trị,

qua chế độ dân chủ pháp trị **“Cộng hòa Liên Bang Nga”** ngày nay. Boris Nicholalevich Yeltsin sau đả là Tổng thống đầu tiên của chế độ dân chủ này; cùng lúc đã giải phóng cho nhiều dân tộc trong vùng bị đảng cộng sản Nga cưỡng ép sát nhậm thành Liên Bang Xô Viết kể từ sau cái gọi là cuộc Cách mạng Tháng 10 Nga năm 1917 cướp chính quyền, thiết lập Liên bang Xô Viết, chế độ cộng sản đầu tiên tồn tại hơn 70 năm mới sụp đổ (1917- 1991).

Nhân dân hy vọng và tin tưởng rằng, những cán bộ đảng viên CSVN **“Phản tỉnh”** sẽ là những **“nhân tố đứ”**, đóng một vai trò quan trọng có tính quyết định thắng lợi cho cuộc cách mạng của quần chúng nhân dân trong giai đoạn chuyển đổi cũng như sau khi hoàn tất chuyển đổi. Cách chuyển đổi này chúng tôi cho là chẳng đáng dừng, không ai mong muốn xảy ra, có thể gây ít nhiều đổ máu và nhiều hậu quả tai hại. Thế nhưng ở thế cùng, cách chuyển đổi này khả thi, có cơ may

thành công ít đổ máu, (*nếu tập đoàn thống trị mau chóng chấp nhận trao chính quyền lại cho nhân dân mà không phản ứng điên cuồng trước khi rã chết...*). Đồng thời sau đó, tình hình sớm được ổn định, tránh được xáo trộn bất lợi cho đất nước, nhờ những người lãnh đạo chế độ mới hầu hết cũng đều xuất thân từ chính quyền chế độ đương thời, có sẵn năng lực và kinh nghiệm điều hành, quản lý các ban ngành trong hệ thống công quyền quốc gia.

Thiện Ý